

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/24/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200461
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:8022200461.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu Mgr. Michala Novotného a JUDr. Petry Vysaníkovej, v právnej veci žalobcu: W. K., I.. XX.XX.XXXX, Z. N. Č.. XXXX, M., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 15.06.2022, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. PO-2Sa/16/2022-53 zo dňa 29.10.2024, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamietla.
- II. Žalovanej sa náhrada trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Správny súd v Košiciach rozsudkom č. k. PO-2Sa/16/2022-53 zo dňa 29.10.2024 (ďalej „napadnutý rozsudok“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 15.06.2022 (ďalej „preskúmané rozhodnutie“). Preskúmaným rozhodnutím žalovaná zamietla jeho odvolanie a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 02.12.2021 (ďalej „prvostupňové rozhodnutie“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím bol žalobcovi podľa § 82 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o soc. poistení) od 01.01.2022 zvýšený starobný dôchodok na sumu 174,60 eur mesačne. Rozhodnutie žalovaná odôvodnila tým, že dôchodok je zvýšený o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, čo je 1,3% mesačnej sumy dôchodku, teda o 2,30 eur mesačne. Percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov bolo určené Štatistickým úradom SR za prvý polrok kalendárneho roku 2021.

3. V preskúmanom rozhodnutí generálny riaditeľ žalovanej poukázal na to, že odvolacie námietky smerovali k pôvodnému rozhodnutiu o priznaní starobného dôchodku, s ktorým žalobca nesúhlasil, nakoľko podľa jeho názoru získal viac ako 18 rokov obdobia dôchodkového poistenia. Žalovaná poukázala na to, že právoplatným rozhodnutím zo dňa 22.02.2021 mu bol podľa § 65, § 82 a § 293dq a § 293dr zákona o soc. poistení priznaný starobný dôchodok od 04.08.2017 v sume 128, 90 eur , ktorý mu bol zároveň zvýšený na sumu 145,20 eur mesačne od 01.01.2018, na sumu 153,90 eur od 01.01.2019, na sumu 162,90 eur mesačne od 01.01.2020 a na sumu 172,30 eur mesačne od 01.01.2021. Preskúmaným rozhodnutím žalovaná rozhodla o zvýšení od 01.01.2022. Keďže k 31.12.2021 mu bol vyplácaný starobný dôchodok v sume 172,30 eur mesačne, preto mu bol správne prvostupňovým rozhodnutím starobný dôchodok zvýšený od 01.01.2022 o 1,3% mesačne sumy dôchodku, čo je o 2,30 eur mesačne na 174,40 eur mesačne. K jeho odvolacej námietke týkajúcej sa rozhodnutia o priznaní

starobného dôchodku uviedol, že vo veci preskúmania odvolacieho rozhodnutia zo dňa 19.08.2021 je začaté súdne konanie na Krajskom súde v Prešove sp. zn. 3Sa/22/2021.

4. Správny súd v napadnutom rozsudku poukázal na to, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovanej, ktorým potvrdila valorizačné rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie a od toho sa odvíja aj rozsah súdneho prieskumu. V tomto súdnom konaní je rozsah súdneho prieskumu obmedzený len na posúdenie správnosti a zákonnosti zvýšenia sumy starobného dôchodku. Rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku zo dňa 22.02.2021 bolo potvrdené žalovanou rozhodnutím zo dňa 19.08.2021 a nadobudlo právoplatnosť. Toto rozhodnutie bolo po podaní správnej žaloby žalobcom zrušené rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sa/22/2021-40 zo dňa 14.07.2022. Preskúmané rozhodnutie žalovanej bolo vydané dňa 15.06.2022, v čase právoplatnosti základného rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku zo dňa 22.02.2021 a valorizačného rozhodnutia zo dňa 22.02.2021, ktoré tvorili podklad k prvostupňovému valorizačnému rozhodnutiu zo dňa 02.12.2021. Aplikujúc § 135 ods. 1 SSP správny súd vyhodnotil postup Sociálnej poisťovne ako zákonný. Žalobca pritom k samotným dôvodom valorizácie neuviedol žiadne žalobné námietky. Súd ani z vlastnej preskúmačej činnosti nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia. V prípade zmeny základného rozhodnutia dochádza automaticky k zmene valorizačných rozhodnutí.

5. Proti tomuto rozsudku podal kasačnú sťažnosť žalobca. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Sa/22/2021 zo dňa 14.07.2022, ktorý zrušil rozhodnutie žalovanej o priznaní starobného dôchodku a jeho valorizácie. Preto je podľa neho napadnutý rozsudok absurdný. Bude sa potrebné vrátiť späť k 04.04.2021, odkedy poberá mizerný starobný dôchodok. Opätovne namietal skutočnosť rozhodnú pre výpočet starobného dôchodku (nesprávny výpočet vymeriavacieho základu, mzdového bodu, odpracovaných rokov a aktuálnej dôchodkovej hodnoty). Namietal aj dĺžku konania na pobočke Sociálnej poisťovne, ktorá rozhodovala o jeho žiadosti o starobný dôchodok. To jej však nebránilo, aby zabudla na vlastný archív ohľadne jeho opatrovania úplne invalidnej matky. Správny súd ho nesprávne poučil, že musí byť zastúpený advokátom. Žiadal aj o nemajetkovú ujmu zo strany žalovanej.

6. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 11.02.2025. Zotrvála na vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia a žiadala, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a po oboznámení sa so súdnym a administratívnym spisom a dôvodmi kasačnej sťažnosti, ktorými nebol viazaný (§ 453 ods. 2 SSP) zistil, že kasačná sťažnosť je nedôvodná a preskúmané rozhodnutie je vecne správne.

8. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie ústredia žalovanej, ktorým podľa § 82 zák. o sociálnom poistení od 01.01.2022 zvýšila sumu starobného dôchodku žalobcu na 174,60 eur mesačne. Žalobné námietky aj sťažnostné námietky sa týkali výlučne rozhodnutia žalovanej zo dňa 22.02.2021 o priznaní starobného dôchodku od 04.08.2017 a rozhodnutia z toho istého dňa o jeho zvýšení od 01.01.2018, 01.01.2019, 01.01.2020 a od 01.01.2021, ktoré boli odvolacím rozhodnutím zo dňa 19.08.2021 potvrdené.

9. Podľa § 135 ods. 1 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

Podľa § 82 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu 08.07.2022 (právoplatnosť preskúmaného rozhodnutia) dôchodková dávka vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodková dávka priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázaného štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku.

10. Z administratívneho spisu vyplýva, že preskúmanému rozhodnutiu zo dňa 15.06.2022 a prvostupňovému rozhodnutiu zo dňa 02.12.2021 predchádzalo vydanie prvostupňového rozhodnutia žalovanej zo dňa 22.02.2021 o priznaní starobného dôchodku od 04.08.2017 a rozhodnutie zo dňa 22.02.2021 o zvýšení priznaného starobného dôchodku za obdobie rokov 2018, 2019, 2020 a 2021, vždy k 01.01. konkrétného roka. Tieto rozhodnutia boli na základe odvolania žalobcu preskúmané v odvolacom konaní a potvrdené rozhodnutím zo dňa 19.08.2021. Rozhodnutie žalovanej zo dňa 19.08.2021 bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sa/22/2021-40 zo dňa 14.07.2022. Z uvedeného vyplýva, že v čase vydania tu preskúmaného rozhodnutia (15.06.2022) aj v čase jeho právoplatnosti (08.07.2022), základné rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku a rozhodnutie o jeho valorizáciách za roky 2018-2021 mali právne účinky vyplývajúce z ich právoplatnosti.

11. V zmysle § 135 ods. 1 SSP účinného do 30.06.2023 správny súd vychádza zo skutkového a právneho stavu v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Pre daný prípad to znamená, že správny súd mal povinnosť vychádzať zo skutkového stavu, aký tu bol ku dňu 08.07.2022. Ako bolo vyššie uvedené, v tom čase prvostupňové rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku zo dňa 22.02.2021 ako aj odvolacie rozhodnutie zo dňa 19.08.2021 právne existovali a preto nebol žiaden dôvod, aby správny súd prihliadol na následné zrušenie odvolacieho rozhodnutia zo dňa 19.08.2021 správnym súdom rozsudkom zo dňa 14.07.2022. Naopak, správny súd rozhodol vecne správne, keď vychádzal z existencie základného rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku a valorizačného rozhodnutia zo dňa 22.02.2021 a k nim príslúchajúceho odvolacieho rozhodnutia zo dňa 19.08.2021.

12. Keďže žalobca v správnej žalobe ani kasačnej sťažnosti žiadne konkrétne námietky vo vzťahu k samotnej valorizácii jeho dôchodku od 01.01.2022 neuviedol a správny súd ani kasačný súd sám nezistil žiadne pochybenia v tomto smere, kasačný súd považuje preskúmané rozhodnutie za zákonné a napadnutý rozsudok za vecne správny.

13. Kasačný súd chápe situáciu žalobcu, ktorý subjektívne pociťuje, že preskúmané rozhodnutie nemôže byť v súlade so zákonom, keď odvolacie rozhodnutie o potvrdení základného rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku, od ktorého sa odvíja aj toto valorizačné rozhodnutie, bolo samo zrušené správnym súdom. Je však potrebné uviesť, že bolo zrušené až po právoplatnosti tu preskúmaného rozhodnutia, pričom prvostupňové rozhodnutia zo dňa 22.02.2021 o priznaní starobného dôchodku od 04.08.2017 a jeho valorizácii od 01.01.2028 zrušené neboli a sú predbežne vykonateľné, keďže odvolanie podané voči nim nemá odkladný účinok (§ 215 ods. 6 písm. b) zák. o soc. poistení).

14. Napokon, pokiaľ v novom konaní žalovaná prizná starobný dôchodok vo vyššej sume ako tomu bolo v predchádzajúcich (zrušených) rozhodnutiach, obsahom nového rozhodnutia bude aj nová valorizácia starobného dôchodku žalobcu od 01.01.2022. Ak dôjde k zvýšeniu základnej sumy starobného dôchodku, nárok žalobcu na nové prepočítanie valorizácie za všetky relevantné obdobia jeho poberania, teda aj od 01.01.2022, zostáva zachovaný.

15. Z vyššie uvedených dôvodov kasačný súd nevyhovel kasačnej sťažnosti žalobcu. Dôvody, o ktoré oprel správny súd svoje zamietavé rozhodnutie, vyhodnotil ako vecne správne. Žiadne žalobné ani sťažnostné námietky voči samotnej valorizácii starobného dôchodku žalobcu nevzniesol a námietky voči výške priznaného starobného dôchodku sú riešené v samostatnom konaní. Preto kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

16. O náhrade trov kasačného konania bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná, súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže neboli splnené podmienky tohto ustanovenia. Žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.